

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Sayı : 44773052-149
Konu : Morg ve Defin Hizmetlerine İlişkin
Güncelleme

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 19/03/2020 tarihli ve 44773052-149-97 sayılı yazımız

Çeşitli ülkelerden bildirim yapılan Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilgili Sağlık Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Koronavirüs Bilim Kurulu'nun önerileri doğrultusunda ilgi yazıdaki tedbir ve öneriler bildirilmiştir. Koronavirüs Bilim Kurulu'nun önerileri doğrultusunda Morg ve Defin Hizmetleri talimatları (Ek 1), Din İşleri Yüksek Kurulu'ndan defin konusundan görüş (Ek 2) alınarak 23.03.2020 tarihinde güncellenmiştir.

Bu bilgi ve görüşler ışığında morg, defin ve cenaze nakil işlemlerine yönelik kararlar aşağıda sunulmuştur:

Morg ve Defin Hizmetlerine Yönelik Alınacak Tedbir ve Önlemler:

Morg görevlileri ve cenaze sorumlusu, ölen kişinin olası/kesin COVID-19 tanısı konusunda bilgilendirilmelidir.

Gasilhane çalışanları eldiven, N95/FFP2 maske, gözlük/yüz koruyucu ve sıvı geçirmez önlük kullanmalıdır.

Kullanılan kişisel korunma malzemeleri tıbbi atık kutusuna atılmalıdır.

Yıkama alanının yoğun sekresyonlar ile kontamine olması nedeni ile 1/10 çamaşır suyu veya klor tablet (ürün önerisi ile) ile dezenfekte edilmelidir.

Morg ve gasilhane çalışanlarına;

Standart enfeksiyondan korunma ve kontrol önlemleri ve solunum sekresyonları ile temas önlemleri konusunda eğitim verilmelidir.

El hijyeni gibi kişisel hijyenin önemi vurgulanmalıdır.

Birimde kullanılacak olan, maske, eldiven, koruyucu giysi, gözlük, alkol bazlı el antiseptiği ihtiyacı hastane yönetimi tarafından karşılanmalıdır.

Evde ölüm olması durumunda cenaze işlemleri;

Defin işlemleri standart prosedürler ile devam etmelidir.

Defin Şekli;

Cenazenin kabre yerleştirilmesi sırasında eldiven kullanılmalıdır.

Olası/kesin COVID-19 vakalarının ölümü halinde, cenazenin kabre yerleştirildikten sonra normal defin işlemleri uygulanır.

COVID-19 Nedeni ile Ölen Vatandaşlarımızın Yurtiçi ve Yurt Dışı Nakil Kuralları:

Havayolu, karayolu ve demiryolu yurt içi ve yurt dışı cenaze naklinin tabut içinde yapılması ve tabutla gömülmesi uygun bulunmuştur.

A. Havayolu Cenaze Nakilleri

COVID-19 nedeniyle yurt dışında ve yurt içinde ölen vatandaşlarımızın nakillerinde havayolları cenaze taşıma kuralları geçerlidir. Türk Hava Yollarının “Cenaze Taşıma Prosedürü” 6.1 maddesinde yer alan “Cenaze kabulü” bölümünde “Ölüm sebebi bulaşıcı hastalık olan cenazelere ait tabutların kabul aşamasında kesinlikle lehimlenmiş, sıkıca kapatılmış ve sızdırmaya mahal vermeyecek şekilde olmasına dikkat edilir” ifadesi mevcuttur.

Bulaşıcı hastalık olması nedeniyle COVID-19 nedeniyle yurt dışında ve yurt içinde cenazelerin tarif edilen kabul kriterlerini taşıması gerekir.

B. Karayolu ve Demiryolu Cenaze Nakilleri

Her türlü karayolu ve demiryolu taşıması için havayolu taşımasında olduğu gibi ‘ölüm sebebi bulaşıcı hastalık olan cenazelere ait tabutların kabul aşamasında kesinlikle lehimlenmiş, sıkıca kapatılmış ve sızdırmaya mahal vermeyecek şekilde olmasına dikkat edilir’ ifadesine göre hareket edilmelidir.

Konuyla ilgili kurum, kuruluş, birimlere duyurulması ve uygulanması hususlarında; Gereğini ve bilgilerini arz/rica ederim.

e-imzalıdır.
Doç. Dr. Fatih KARA
Bakan a.
Genel Müdür

Ek:

- 1- Morg ve defin hizmetlerine yönelik alınacak tedbir ve önlemler
- 2- Din İşleri Yüksek Kurulu görüşleri

Dağıtım:

Diyanet İşleri Başkanlığına

İçişleri Bakanlığına

Adalet Bakanlığına

81 İl Valiliğine (İl Sağlık Müdürlüğü)

Sağlık Bakanlığına (A Planı)